

Speciale Studie 28

Uitgebreidere studies

VAN

THE WORD OF TRUTH MINISTRY

De 1000-jarige heerschappij van Christus

Door Otis Q. Sellers, Bijbelleraar

“Zij werden weder levend en heersten als koningen met Christus, duizend jaren lang.”¹ Dit is de geïnspireerde uitspraak die te vinden is in het laatste boek van het Nieuwe Testament. Daarom zal Christus heersen. Het zal zijn heerschappij zijn, ook al wordt aan anderen het gelukkige en heilige voorrecht verleend om met Hem te heersen. De regering zal op zijn schouders rusten (Jes.9:5), en alle verantwoordelijkheid daarvoor zal volledig bij Hem liggen. Zijn oordelen zullen op aarde zijn, en we kunnen er zeker van zijn dat wanneer zijn oordelen op aarde zijn, de inwoners der wereld gerechtigheid zullen leren – Jes.26:9. “Te dien tijde zal men Jeruzalem noemen de troon des HEREN, en alle volken zullen zich daarheen verzamelen om de naam des HEREN te Jeruzalem, en zij zullen niet meer wandelen naar de verstoktheid van hun boos hart” (Jer.3:17).

Heersen betekent besturen, regeren, soevereine macht of autoriteit uitoefenen. Dit zien we duidelijk in Lucas 1:33, waar over Christus wordt gezegd: **“En Hij zal als koning over het huis van Jakob heersen (BASILEUŌ) tot in eeuwigheid, en zijn koningschap (BASILEIA) zal geen einde nemen.”** We zien dit ook in Lucas 19:14, waar de mensen zeiden: **“Wij willen niet, dat deze koning over ons wordt.”**² (“koning worden” is het werkwoord *BASILEUŌ*)

In deze periode van duizend jaar is Christus de opperste Heerser. Hij heerst over de aarde en allen die daarop wonen. U moet echter goed beseffen dat dit niet het begin van zijn regering is, en dat zijn regering niet ten einde komt wanneer deze specifieke periode voorbij is. Dit is slechts een deel van zijn heerschappij. Tijdens deze regering zijn alle vijanden onder zijn voeten. Zijn vijanden zijn diens voetbank geworden. Zelfs de dood is aan Hem en alleen aan Hem onderworpen. Niemand zal sterven tenzij Hij dat besluit. Maar Hij moet heersen om dit te laten gebeuren (1 Cor.15:25). Hij zal aan de rechterhand van God blijven totdat zijn vijanden tot zijn voetbank zijn gemaakt (Hebr.1:13). **“Hij zal niet kwijnen en niet geknakt worden, tot hij op aarde het recht zal hebben gebracht”** (Jes.42:4). “Hij, die opstaat, om over de heidenen (de volken) te regeren; op Hem zullen de heidenen (de volken) hopen” (Rom.15:12). Zijn regering begint lang voor deze specifieke periode van duizend jaar en zal zonder einde voortduren, zelfs nadat deze is afgesloten.

Het Millennium

Omdat het Latijnse woord *milla* ‘duizend’ betekent en *annus* ‘jaar’, wordt deze periode meestal het Millennium genoemd. Deze term is heel sprekend en de betekenis ervan wordt goed begrepen door Bijbelstudenten. Er is niets mis of misleidend aan deze term en wie er bezwaar tegen heeft, maakt zich druk om niets.

Natuurlijk is elke periode van duizend jaar een millennium. We kunnen terugkijken naar het jaar 957 n.Chr. en spreken over het millennium dat sindsdien is verstreken. Er zijn sinds het begin van de menselijke geschiedenis verschillende millennia geweest en zolang de mens met tijd rekt, zullen er nog meer millennia volgen. Het woord betekent niets meer dan duizend jaar. Niettemin wordt één specifieke periode van duizend jaar boven alle andere door mensen “het Millennium” genoemd en dat is terecht. We noemen één boek boven alle andere “het Boek” en we noemen één dag van Pinksteren “de dag van Pinksteren”. Gezien dergelijk gebruik is het passend en behoorlijk dat we de enige periode van duizend jaar die door de Bijbel wordt aangeduid, het Millennium noemen.

Het is volkomen waar dat velen betoverd zijn door het woord Millennium, waardoor dit woord alles vertegenwoordigt wat perfect, goed en puur is. Er is echter enige rechtvaardiging voor dit gebruik, ook al is er

¹ Alle voetnoten zijn van de vertaler.

Tenzij anders vermeld, zijn de citaten uit de Nieuwe Vertaling 1951 van het NBG.

² De *Authorized Version* waaruit Sellers citeert (en door hem meestal wordt aangeduid als de *King James Version*, heeft: “We will not have this *man* to reign over us” (We willen niet dat deze man over ons **heerst**), wat meer recht doet aan het werkwoord *BASILEUŌ*.

geen rechtvaardiging voor het oude dametje dat zoveel troost putte uit “dat gezegende woord Mesopotamië”. In figuurlijke zin is het woord Millennium gaan staan voor een tijd van groot geluk, goed bestuur, bevrijding van kwaad en dergelijke.

Het misbruik en verkeerd gebruik van het woord Millennium komt voort uit het feit dat de meeste mensen denken dat ze iets volledig begrijpen zodra ze de naam ervan kennen. Dit is te verwachten gezien de oppervlakkige kennis van de Heilige Schrift die vandaag de dag in het christendom bestaat. Maar ondanks dit alles hoeven we het woord Millennium niet te laten vallen. Het is een nuttig woord dat echte dienst zal bewijzen. Wat we moeten doen, is naar het Woord van God gaan en elk feit ontdekken dat daarin wordt onthuld over de duizendjarige regering van Christus.

Het wordt algemeen erkend dat elk echt onderzoek naar dit grote profetische onderwerp moet beginnen met de sleutelpassage Openbaring 20:1-10. We moeten echter meer doen dan alleen dit gedeelte citeren en er vervolgens ideeën en meningen in lezen die er niet echt staan. We moeten een zorgvuldige analyse maken van alles wat er staat en de uitspraken vergelijken met vergelijkbare uitspraken in andere delen van de Bijbel. Aangezien dit Schriftgedeelte van groot belang is, zal hij volledig worden geciteerd.

Openbaring 20:1-10

En ik zag een engel nederdalen uit de hemel met de sleutel des afgronds en een grote keten in zijn hand; en hij greep de draak, de oude slang, dat is de duivel en de satan, en hij bond hem duizend jaren, en hij wierp hem in de afgrond en sloot en verzegelde die boven hem, opdat hij de volkeren niet meer zou verleiden, voordat de duizend jaren voleindigd waren; daarna moet hij voor een korte tijd worden losgelaten. (verzen 1-3)

En ik zag tronen, en zij zetten zich daarop, en het oordeel werd hun gegeven; en (ik zag) de zielen van hen, die onthoofd waren om het getuigenis van Jezus en om het woord van God, en die noch het beest noch zijn beeld hadden aanbeden en die het merkteken niet op hun voorhoofd en op hun hand ontvingen hadden; en zij werden weder levend en heersten als koningen met Christus, duizend jaren lang. De overige doden werden niet weder levend, voordat de duizend jaren voleindigd waren. Dit is de eerste opstanding. Zalig en heilig is hij, die deel heeft aan de eerste opstanding: over hen heeft de tweede dood geen macht, maar zij zullen priesters van God en van Christus zijn en zij zullen met Hem als koningen heersen, die duizend jaren. (verzen 4-6)

En wanneer de duizend jaren voleindigd zijn, zal de satan uit zijn gevangenis worden losgelaten, en hij zal uitgaan om de volkeren aan de vier hoeken der aarde te verleiden, Gog en Magog, om hen tot de oorlog te verzamelen, en hun getal is als het zand der zee. En zij kwamen op over de breedte der aarde en omsingelden de legerplaats der heiligen en de geliefde stad; en vuur daalde neder uit de hemel en verslond hen, 10 en de duivel, die hen verleidde, werd geworpen in de poel van vuur en zwavel, waar ook het beest en de valse profeet zijn, en zij zullen dag en nacht gepijnigd worden in alle eeuwigheden. (verzen 7-10)

Het is algemeen bekend dat dit de enige plaats in de Schrift is waar we iets kunnen leren over het karakter van deze periode. Als het waar is dat wat er in 1958 gebeurt nauw verband houdt met wat er in 1957 werd gedaan en gedacht, dan zijn de dingen die vlak voor de duizendjarige regering van Christus gebeuren daar nauw mee verbonden en hebben ze daar invloed op. We mogen ons niet beperken tot deze tien verzen, maar moeten zorgvuldig nadenken over de dingen die de duizendjarige regering inluiden en inleiden. Als we deze dingen negeren, dan zijn onze ogen gesloten voor feiten die van het grootste belang zijn. We zullen deze dingen later bekijken, nadat we het gedeelte van de Schrift dat nu voor ons ligt, hebben onderzocht.

Het binden van de satan

Zelfs voor de oppervlakkige lezer is het duidelijk dat deze periode begint met de arrestatie en gevangenneming van de satan, waardoor een einde komt aan al zijn activiteiten. Het is altijd de bezigheid van de satan geweest om te verleiden, te misleiden en verwarring te zaaien. Wanneer hij gebonden is en de volken niet langer kan verleiden, zal de grootste belemmering voor de ware kennis van God en zijn waarheid zijn weggenomen. De vreselijke verwarring van tegenstrijdige beweringen en overtuigingen zal niet langer een barrière vormen tussen de mensheid en God.

Valse leraren en valse dogma's zullen beide verdwijnen. De waarheid zal duidelijk worden. Het lijkt geen twijfel dat een deel van het karakter van deze periode van duizend jaar zal worden bepaald door de volledige verwijdering van de satan van het toneel.

De heerschappij van Christus

Het volgende belangrijke kenmerk dat we zien in het gedeelte van de Schrift dat we behandelen, is de heerschappij van Christus. Aan dit kenmerk moet nauwkeurig aandacht worden besteed. We mogen niet toestaan dat vooroordelen ons ertoe brengen deze beschrijving te bagatelliseren en er 'de heerschappij van de overwinnaars' of 'de heerschappij van de heiligen' van te maken. Dit is niet de heerschappij van de overwinnaars. Dit is niet de heerschappij van de heiligen. Dit is de heerschappij van God in Christus, en bepaalde trouwe heiligen krijgen de eer om met Hem te heersen. Zij zijn gestorven vanwege hun trouw aan God tijdens de opstand tegen zijn regering, die wordt beschreven in Mattheüs 24 en II Thessalonicenzen 2. Nu hebben zij de eer om met Hem als koningen en priesters te heersen. Zij zullen inderdaad gezegend en heilig zijn.

De door de satan geïnspireerde opstand

Het derde belangrijke kenmerk dat we in dit gedeelte zien, is de opstand die wordt veroorzaakt door satanische misleiding aan het einde van de duizend jaar. Er wordt ons verteld dat de satan voor een korte tijd moet worden losgelaten en dat hij uit zijn gevangenis zal worden bevrijd. Zodra hij is bevrijd, "zal hij uitgaan om de volkeren aan de vier hoeken der aarde te verleiden, Gog en Magog, om hen tot de oorlog te verzamelen, en hun getal is als het zand der zee."

Het doet ons natuurlijk pijn om dit te lezen. Het lijkt zo volkomen onmogelijk, en we zien niet in hoe het kan gebeuren. Niettemin aanvaarden we het goddelijke verslag zonder vragen te stellen. Er zijn hier echter enkele grote problemen met de interpretatie die we niet zomaar met een handgebaar kunnen oplossen.

Het is vrij eenvoudig om degenen die verleid worden te bestempelen als 'rebellen', over hen te spreken als 'een binnenvallend leger' en te zeggen dat ze 'met antichristelijke bedoelingen' optreden. Maar er staat niets in de tekst dat suggereert dat deze termen een juiste karakterisering zijn van deze mensen en hun daden. Het gebruik van het woord 'verleiden' suggereert hier juist iets heel anders, zoals we zullen zien.

Om ons denken te beschermen, is het misschien goed om het woord verleiden te definiëren, zodat we er geen ideeën in lezen die er niet staan. Verleiden is ergens van afleiden; in de fout leiden; iemand doen geloven wat niet waar is of doen twifelen aan wat wel waar is; iemand op een dwaalspoor brengen. Het Griekse woord dat in Openbaring 20:8 wordt gebruikt, is *PLANAŌ*. Het wordt gebruikt voor schapen die 'verdwaald' zijn in Mattheüs 18:12. Het komt 39 keer voor in het Nieuwe Testament en wordt 20 keer vertaald met 'verleiden', 10 keer met 'dwalen', 4 keer met 'misleiden', 3 keer met 'verdwalen', 1 keer met 'ronddoelen' en 1 keer met 'afdwalen.'

Het belangrijke feit dat moet worden opgemerkt, is dat zij die aan het einde van de duizendjarige regering van Christus naar Jeruzalem marcheren, mensen zijn die door de satan zijn verleid; zij zijn op een dwaalspoor gebracht. Het zijn geen rebellen, het is geen binnenvallend leger, het zijn geen slechte mensen die

hun slechtheid botvieren. Het zijn goede mensen die op een dwaalspoor zijn gebracht. Het zijn schapen die een valse herder zijn gevolgd. Ze zijn verleid door de satan.

Desondanks is het voor ons moeilijk om hun daden te begrijpen, dus hebben uitleggers in de regel hard geprobeerd om ze te verklaren door op zoek te gaan naar een dieper motief. Er wordt beweerd dat er gedurende die duizend jaar “opstandigheid in de kiem aanwezig was”, dat ze gedurende deze hele periode een leven van bedrog leidden, dat ze slechts “geveinsde gehoorzaamheid” aan de heerschappij van Christus lieten zien.

Al deze opvattingen zijn onjuist. Eva hoefde niet slecht, verdorven of in een staat van beginnende rebellie te zijn om door de satan te worden verleid en op een dwaalspoor te worden gebracht. We hoeven niet in haar te zoeken naar een aangeboren oorzaak voor haar zonde. Het volstaat te zeggen dat ze door de satan werd verleid en dat geldt ook voor degenen die aan het einde van de duizend jaar door hem op een dwaalspoor worden gebracht.

Het zand der zee

Een groot interpretatieprobleem doet zich voor in vers acht met betrekking tot de uitspraak **“hun getal is als het zand der zee.”** Waar verwijst deze uitspraak naar? Verwijst het naar het aantal naties? Verwijst het naar de bevolking van de naties? Verwijst het naar het aantal mensen uit de volken dat de satan kan misleiden? Dit zijn drie mogelijke interpretaties, die allemaal zorgvuldig moeten worden overwogen.

1. Er zijn duidelijke aanwijzingen in de Bijbel dat onder Gods welwillende en weldadige regering de mensheid een veelheid aan naties zal worden, in plaats van een paar grote en kleine machten zoals we die vandaag de dag zien. Als we kijken naar de redenen waarom naties vandaag de dag groot zijn en de omstandigheden die vereisen dat ze groot zijn, zullen al deze dingen verdwijnen wanneer God de aarde regeert. Daarom is het mogelijk dat aan het einde van de duizendjarige regering van Christus de naties zo in aantal zullen zijn toegenomen dat ze terecht kunnen worden omschreven als “zo talrijk als het zand der zee”. Ik zeg niet dat dit de juiste interpretatie is. Het wordt alleen naar voren gebracht als een mogelijke betekenis van deze tekst en als een interpretatie die zorgvuldige overweging verdient.
2. Aangezien de woorden “om hen tot de oorlog te verzamelen” een soort verklarende tussenvoeging zijn, kan de beschrijving “hun getal is als het zand der zee” verwijzen naar de bevolking van de aarde op dat moment. Dit zal zeer zeker zijn hoogtepunt bereiken in de menselijke geschiedenis aan het einde van de duizendjarige regering van Christus.
3. Ook hier kan deze beschrijvende zin verwijzen naar de individuen uit de volken die door de satan op een dwaalspoor zijn gebracht. Dit is de gangbare interpretatie, die over het algemeen zonder meer wordt aanvaard. Er is echter niets in het Grieks of het Nederlands dat erop wijst dat “degenen die verleid zijn” het antecedent is van de uitspraak “hun getal is als het zand der zee”. Als iemand dit standpunt als het juiste beschouwt, dan moet dat uitsluitend gebaseerd zijn op zijn eigen beslissing of op wat anderen zeggen. In het licht hiervan zouden zij niet verontrust moeten zijn als anderen het niet met hen eens zijn.

Laten we echter, puur omwille van het argument, aannemen dat dit standpunt het juiste is – dat de woorden “hun getal is als het zand der zee” inderdaad verwijzen naar degenen die door Satan zijn verleid. Hoeveel zouden dat er dan moeten zijn om deze beschrijving in overeenstemming te brengen met andere gebruiken in de Schrift?

Het antwoord is zonder aarzelen te geven: niet meer dan het aantal kamelen dat door de Midianieten en de Amalekieten werd verzameld in hun strijd tegen Gideons dappere groep van driehonderd mannen.

“Midjan nu en Amalek en al de stammen van het Oosten lagen in de vlakte, talrijk als sprinkhanen, en hun kamelen waren ontelbaar, talrijk als het zand aan de oever der zee” (Richt.7:12).

Men durft nauwelijks te zeggen hoeveel kamelen de vijanden van Israël mee hebben genomen, aangezien er niets in de verslagen staat dat de omvang van het leger aangeeft. Niettemin zou een studie van oude oorlogen en veldslagen aantonen dat een kwart miljoen kamelen een ongelooflijk aantal zou zijn geweest. Het probleem om dit aantal te laten grazen en te drinken zou al voldoende zijn geweest om de Midianieten te verslaan als Gideon ervoor had gekozen om af te wachten. Hieruit kunnen we opmaken dat zelfs als een kwart miljoen het aantal is dat door de satan zal worden misleid, ze echt kunnen worden omschreven als “hun getal is als het zand der zee”. Een kwart miljoen mensen is ongeveer hetzelfde als de bevolking van een stad als Fort Worth, Texas.³ Als we deze ene stad vergelijken met de huidige wereldbevolking, zou dat een zeer klein percentage van het totaal zijn.

Er is echter nog een ander idee dat aandacht verdient. Een studie van Richteren 7:12 en andere verwante teksten laat zien dat deze uitdrukking wordt gebruikt wanneer het aantal van iets onbepaald of onbekend is. De kamelen van de Midianieten en de Amalekieten hadden geteld kunnen worden. Ze waren gelegerd in een lange vallei. Het probleem om zulke dieren te tellen is echter zo groot dat ze met een hyperbolische uitspraak werden beschreven als **“ontelbaar, talrijk als het zand aan de oever der zee”**. Als er geen volkstelling was geweest, zouden alle grote steden moeten worden beschreven als ontelbaar, talrijk als het zand der zee.”

In de Bijbel lezen we over enkele groepen mensen die in de toekomst een rol zullen spelen, en hun aantal is van tevoren door God bekendgemaakt. De honderdvierenveertigduizend die uit de twaalf stammen van Israël zullen worden verzegeld, vormen zo'n groep. Hun aantal is bekend. Het is niet als het zand der zee, waarvan het aantal onbekend is. Het aantal dat door de satan zal worden misleid, is dan ook een onbekend aantal, daarom is het als “het zand der zee”. God heeft niet van tevoren bekendgemaakt hoeveel er precies zullen worden verleid. De wereld zal moeten wachten tot die dag om te weten of het aantal groot of klein is. De feiten lijken erop te wijzen dat het klein zal zijn in vergelijking met de bevolking van de aarde op dat moment. Als iemand er anders over denkt, als iemand vindt dat het “de overgrote meerderheid van de mensheid” is, dan zal hij veel sterker bewijs moeten leveren dan het feit dat dit aantal wordt vergeleken met het zand der zee. Als iemand deze kwestie verder wil onderzoeken, laat hem dan I Samuël 13:5; I Koningen 4:29; Psalm 78:27 en Jeremia 15:8 overwegen.

Gog en Magog

In dit gedeelte worden de volken aan de vier windstreken van de aarde “Gog en Magog” genoemd. Deze twee woorden zijn, samen met de woorden “Harmagedon”, “merkteken van het beest” en “zes-zestig-zes”, al lang standaarduitrusting voor onheilsprofeten die geloven dat het hun goddelijke missie is om hun toehoorders in een voortdurende staat van angst en beven te houden. Deze twee woorden zouden iets heel vreselijks moeten aanduiden, maar er wordt ons nooit verteld hoe of waarom ze dit betekenen. Het helpt hier niet om ons terug te verwijzen naar Ezechiël 38, waar dezelfde termen voorkomen, aangezien deze termen daar worden gebruikt in verband met naties vóór de duizendjarige regering van Christus, en hier in verband met naties aan het einde van die periode.

Na alles te hebben gelezen wat er in geschreven vorm beschikbaar is over de betekenis van de woorden “Gog en Ma-gog” en na zelf behoorlijk wat onderzoek te hebben gedaan naar deze woorden, zal de lezer begrijpen dat elke onwetendheid die ik beken over hun betekenis een verstandige onwetendheid is. Ik weet echter wel dat er niets in deze woorden staat dat wijst op “het antichristelijke karakter” van de volken aan het einde van de duizend jaar. Deze woorden lijken hier niets meer te zijn dan een spreekwoordelijke Hebreeuwse uitdrukking die waarschijnlijk “hoog en laag” of “dichtbij en ver weg” betekent. Dr. Robert Young verklaart in zijn *Analytical Concordance* dat het Hebreeuwse woord *GOG* inderdaad ‘hoog’ betekent. Andere

³ Inmiddels (2026) heeft Fort Worth, Texas al een bevolking van meer dan een miljoen. De wereldbevolking bedroeg in 1957 nog geen 3 miljard mensen, tegenover ruim 8 miljard in begin 2026.

geleerden zien in het woord *MAGOG* een idiomatische uitdrukking die ‘ver’ betekent. In het Grieks staat er ‘de Gog en Magog’ en staat het in een verklarende bijvoeglijke bepaling bij ‘de volkeren’. Mijn eigen oordeel is dat deze woorden ‘dichtbij en ver weg’ betekenen.

Het ware, conservatieve beeld dat in Openbaring 20:7-9 wordt geschetst, is waarin we de satan zien, een van de cherubs, de grootste bedrieger aller tijden, die zich waarschijnlijk voordoet als een engel des lichts, en die naar de volken in de vier windstreken van de aarde gaat om opnieuw zijn listen uit te oefenen op mensen die geen recente ervaring, of helemaal geen ervaring, hebben met zo'n meester in bedrog. Als hij te maken had met slechte mensen die op een leider wachten, dan is er geen sprake van bedrog en wordt niemand verleid. Hij heeft echter te maken met goede mensen die op een dwaalspoor worden gebracht omdat ze nalaten “de geesten te beproeven of ze uit God zijn”.⁴ Het lijdt geen twijfel dat hij succes heeft, maar we mogen niet vergeten dat de mensen die zijn advies opvolgen, door hem worden verleid. We weten niet welke middelen hij zal gebruiken, welke leugens hij zal vertellen, welke voorstellingen hij zal geven of welke beloningen hij zal aanbieden. Maar we kunnen er zeker van zijn dat zij die aan zijn listen bezwijken, zullen denken dat ze Gods boodschapper volgen, en dat ze, wanneer ze naar Jeruzalem marcheren, zullen denken dat ze God een dienst bewijzen.

Hun grote fout zal zijn dat ze nalaten deze zogenaamde ‘boodschapper van het licht’ te onderwerpen aan de tests die voor hen voorhanden zijn en dit leidt tot hun verleiding. Het resultaat van deze verleiding is dat ze naar Jeruzalem reizen. Ze zijn in geen enkele zin van het woord een leger. Ze gaan ongehinderd en zonder tegenstand van God of mensen naar Jeruzalem en omcirkelen deze ‘geliefde stad’. Tot nu toe hebben ze niemand kwaad gedaan en zijn ze zelf ook niet gekwetst. Maar op het moment dat ze het kamp van de heiligen omcirkelen, daalt er vuur uit de hemel neer en verteert hen. Eén flits, en er blijft niets anders over dan een handvol as op de plek waar elke man stond.

Dit betekent niet het einde voor hen. Al deze mensen zullen te zijner tijd uit de dood worden opgewekt om voor de grote witte troon te verschijnen, waar hun leven en daden zullen worden beoordeeld. Hun straf en uiteindelijke lot liggen in Gods handen en kunnen niet van tevoren worden bepaald. Hun enige grote zonde is wat zij hebben gedaan toen zij door de satan werden verleid. Hun falen zegt niets meer over hun aard of karakter dan het falen van Eva over haar aard en karakter zei. Er wordt echter wel veel onthuld over het karakter van die grote bedrieger en leugenaar die Satan heet.

Dit is naar mijn mening het ware en onvervormde beeld dat in Openbaring 20:7-9 wordt geschetst. Er zijn echter mensen die beweren dat ze door het sleutelgat van dit gedeelte kunnen kijken en veel meer zien. Vanaf dit punt terugkijkend op de duizendjarige regering van Christus, zien zij deze als een tijd waarin de volken “zinderen van rebellie”, waarin “rebellie in opkomst is”, waarin de vrede van die tijd “voornamelijk oppervlakkig en onwaarachtig” is, en waarin het koninkrijk van Christus uiteindelijk “verscheurd wordt door oproer, verbrijzeld door rebellie, overspoeld door stromen van vurige toorn”. Dit is het beeld van het verloop en het einde van de duizendjarige regering van Christus zoals sommigen dat zien, en als we hun leer onderzoeken, kunnen we ontdekken waarom zij het zo zien.

Na de duizend jaar

Rond het jaar 1890 stelde de Britse schrijver George F. Trench (niet te verwarren met aartsbisschop Richard C. Trench) een theorie voor waarin hij stelde dat er “een tweede millennium van perfectie zou komen, na het eerste millennium van imperfectie”. Zijn ideeën zijn gepubliceerd in een boek getiteld *After the Thousand Years* (Morgan and Scott, Londen, 1896.)⁵ Ik heb dit boek drie keer gelezen en ben dus redelijk bekend met de leer die erin wordt verkondigd. Trench stelt daarin dat de duizendjarige regering van Christus niet

⁴ 1 Joh.4:1.

⁵ Voor de liefhebber is de volledige tekst hier te vinden: <https://archive.org/details/GeorgeFTrenchAfterTheThousandYears> of te downloaden als .epub of .pdf.

het koninkrijk kan zijn dat wordt beschreven in de brieven van Paulus aan de Efeziërs, de Filippenzen en de Colossenzen, in de brief aan de Hebreëen en in vele andere gedeelten". Een zorgvuldige bestudering van zijn leer zal aantonen dat deze volledig in overeenstemming is met het profetische interpretatiesysteem van Darby-Scofield, met uitzondering van deze extra periode die volgens hem na het millennium zou volgen. Om zijn idee van een tweede millennium van volmaaktheid kracht bij te zetten, werkte hij overuren om een triest en somber beeld van het eerste millennium te schetsen. Hij ging hierin zo ver dat ik voor mijzelf kan zeggen dat ik veel liever nu onder de huidige omstandigheden op aarde zou leven dan onder de omstandigheden die volgens Trench zullen heersen tijdens de duizendjarige regering van Christus. Aan gezien dit boek al lang niet meer gedrukt wordt, zal er vrijelijk uit geciteerd worden. In de inleiding verklaart hij:

De studie van profetie maakt treurig. Het komende oordeel is daarvoor in hoge mate verantwoordelijk. (Pagina VI. Introductory.)

Er zijn twee belangrijke openbaringen waarop het grootste deel van de volgende conclusies is gebaseerd. De eerste werd aan Johannes gegeven en is te vinden in Openbaring 20, en misschien alleen daar, waar de slotperiode van het Millennium wordt voorspeld als een periode van algemene opstand tegen Christus als Koning, waardoor de ware toestand van de wereldbevolking als geheel gedurende de duizend jaar wordt onthuld, in trieste overeenstemming met die van alle voorgaande eeuwen, namelijk volledige onderwerping van het hart aan de satanische heerschappij en volledige, onverbeterlijke vijandigheid jegens God. (Pagina VII, Introductory.)

In de eerste hierboven geciteerde uitspraak zien we dat Trench het gebruikelijke sombere standpunt inneemt dat wanneer God ingrijpt, dit weinig anders dan verdriet en ellende voor de mensen op aarde zal betekenen. In de tweede uitspraak zien we een duidelijk voorbeeld van het omgekeerde piramide-type redenering. Hij geeft toe dat Openbaring 20 waarschijnlijk zijn enige ondersteuning is voor zijn stelling dat het Millennium een slechte tijd is, maar vanaf dit punt bouwt hij verder, zoals uit het volgende citaat blijkt.

Het zal duizend jaar duren en eindigen, wat triest is om te zien, niet in een heerlijke uitbreiding naar oneindige en universele welvaart en zegeningen, maar in een grote en algemene opstand – een enorme en wereldwijde omwenteling in rebellie tegen de Koning, zijn uitverkoren volk en zijn regeringszetel. (Pag.12.) Het morele karakter van het Millennium wordt in verschillende gedeelten beschreven (Dan.9:24, kanttekening: "om overtredingen te beteugelen en zonden te verzegelen" ; Zach.14:18,19), als een tijdperk van onderdrukte zonde en afgoderij en verlengd leven, terwijl Satan gevangen blijft; en van hernieuwde zonde in de meest openlijke en onverhulde rebellie bij zijn vrijlating aan het einde van de duizend jaar, en van de meest verschrikkelijke vernietiging van mensenlevens die ooit sinds de dagen van Noach is geregistreerd. Het einde is een toneel van oorlog. Jeruzalem, dat al zeventien of achttien keer belegerd is geweest, wordt opnieuw belegerd, ditmaal door een ontelbare menigte van alle volken, die gedurende die periode van gedwongen wapenstilstand nooit hun oude vijandigheid jegens de Joden en hun Messias zijn vergeten. En zonder de goddelijke tussenkomst zouden de scènes van bloedbad die zo vaak in de straten van de geliefde stad hebben plaatsgevonden, zich kunnen herhalen, en waarschijnlijk ook herhalen, in een vorm die vele malen erger is dan ooit tevoren. (Pag.14.)

Zo groeit de piramide, waarbij elke laag stenen verder verwijderd raakt van het punt van waarheid waar de bouw begon. De lezer kan aan de gebruikte woorden en zinnen gemakkelijk zien hoe ver dit afstaat van de waarheid van Openbaring 20 – "grote en algemene opstand", "een enorme en wereldwijde omwenteling in rebellie", "de meest openlijke en onverhulde rebellie", "de meest verschrikkelijke vernietiging van mensenlevens die ooit is geregistreerd", "een toneel van oorlog". Dit zijn de termen die worden gebruikt, en er is geen rechtvaardiging voor te vinden in het heilige verslag. Ik aarzel niet om te zeggen dat het einde van de duizendjarige regering geen oorlogsscène is. Er zijn twee tegenstanders nodig om een oorlog te voeren,

en deze verleide mensen ondervinden geen tegenstand totdat het goddelijke vuur hen verteert. Jeruzalem wordt niet belegerd. Er zijn wapens nodig om een belegering te voeren, en op die dag zullen er geen wapens beschikbaar zijn.

Om zijn theorie te onderbouwen, gaat Trench zelfs zo ver dat hij “de korte tijd” tot een lange periode maakt, zoals uit het volgende citaat blijkt.

We moeten ook bedenken dat de grote opstand, waarvan deze belegering het eindpunt is, volgens het gegeven verslag noodzakelijkerwijs een aanzienlijke tijd in beslag zal nemen. Om de volken aan de vier windstreken van de aarde te verleiden; om hen te verzamelen voor de strijd in aantallen “zo talrijk als het zand der zee”; om zulke enorme legers te mobiliseren; om hen over “de breedte van de aarde” te leiden; en ten slotte Jeruzalem te belegeren, voor een periode waarvan we de duur niet kennen – dit alles bewijst dat de “korte tijd” van Openbaring 20:3 moet worden begrepen in het licht van andere soortgelijke Bijbelse taal. (Pag.14,15)

Terwijl hij verder schrijft, voegt Trench woord na woord toe in een poging om het hele duizendjarige rijk van Christus in een kwaad daglicht te stellen en het morele karakter van allen die daarin geregeerd worden, in twijfel te trekken.

We hebben al gewezen op de zeer opmerkelijke aanwijzingen in de Schrift over het gemengde karakter van het Millennium, waarin Satan gevangen zal worden gezet, maar niet definitief machteloos zal worden gemaakt; waarin rebellie onder de oppervlakte zal worden gehouden, om bij de eerste gelegenheid met opgepotte kracht uit te barsten; en waarin menigten niets meer zullen geven dan een “geveinsde gehoorzaamheid” aan de almachtige Heerser, die samen met zijn metgezellen, het herstelde volk van Israël, de volken met een ijzeren staf zal regeren vanaf zijn troon van macht op Gods heilige berg Sion (Ps.2). (Pag.25)

In de woorden “geveinsde gehoorzaamheid” maakt Trench, om zijn theorie te onderbouwen, gebruik van een omstreden en merkwaardige kanttekening die te vinden is in de *King James Version*. Dit wordt duidelijker in het volgende citaat.

Onze kennis van het morele karakter van het Millennium is echter niet beperkt tot Openbaring 20. Het wordt volledig uiteengezet in de profetieën van het Oude Testament, met name in de Psalmen. Dat er dan een sfeer van rust zal heersen, die volkomen vreemd is aan onze huidige ervaring, staat buiten kijf. Maar ons wordt geleerd, dat die vrede vooral oppervlakkig en onwerkelijk zal zijn.

Drie keer in de Psalmen wordt de onderdanigheid van de volken van de wereld aan de heerschappij van Christus beschreven als “geveinsde gehoorzaamheid”.

Ps.18:45 – “Vreemdelingen zullen zich aan Mij onderwerpen (kanttekening: liegen of geveinsde gehoorzaamheid betonen).”⁶

Ps.66:3 – “Door de grootheid van uw macht zullen uw vijanden zich aan U onderwerpen (kanttekening: geveinsde gehoorzaamheid betonen).”⁷

Ps.81:16 – “De haters van Jehovah zouden zich aan Hem hebben onderworpen (kanttekening: gelogen of geveinsde gehoorzaamheid betoond).”⁸

Dit is dus de morele toestand van de massa's in de wereld. Zij zijn vreemdelingen voor God, vijanden van Christus, haters van Jehovah; en die uiterlijke kalmte die zo tot de verbeelding van christenen spreekt, is het product van macht, niet van genade; is het resultaat van angst, niet van liefde;

⁶ NBG51: “vreemden veinsden onderdanigheid tegenover mij.”

⁷ NBG51: “vanwege uw machtige grootheid brengen uw vijanden U veinzend hulde.”

⁸ NBG51: “Zij die de HERE haten, zouden Hem veinzend hulde brengen.”

en wordt, zoals we zullen zien, in stand gehouden door het steeds opnieuw uitvoeren van het oordeel over overtreders. (Pag.35,36)

Hieruit blijkt duidelijk dat als de theorie van Trench over het morele karakter van “de massa's in de wereld” tijdens de duizendjarige regering van Christus waar is – dat zij vreemden zijn voor God, vijanden van Christus en haters van Yahweh - **dan is het Millennium gewoon een duizendjarige demonstratie van de grootste hypocrisie die de wereld ooit heeft gekend**. Verdere citaten uit dit boek zijn overbodig. Elke pagina in dit boek bewijst dat Trench het morele karakter van het Millennium zo zwart mogelijk moet maken om zijn theorie van een volmaakt koninkrijk dat daarop zou volgen, op te bouwen, een tijd waarin volgens hem het principe van “heerschappij door gedelegeerd gezag zal worden afgeschaft”. Hij noemt dit volmaakte koninkrijk “de achtste dag”, waarmee hij duidelijk maakt dat hij de “zeven dagen-zeven millennia-visie” op de geschiedenis van de aarde aanhangt – dat wil zeggen dat de duizendjarige regering van Christus het zevende millennium van de geschiedenis van de aarde zal zijn en dat de tijd die daarop volgt een achtste dag of een achtste millennium zal zijn.

Een zorgvuldige bestudering van de theorieën van Trench laat zien dat hij bepaalde feiten te ver heeft doorgetrokken, terwijl hij tegelijkertijd andere feiten, die zijn conclusies in evenwicht zouden hebben gebracht, heeft genegeerd. Hij stelde sommige dingen die omstreden zijn voor als absolute waarheid, zonder de juistheid van zijn uitspraken te bewijzen. Dit blijkt uit zijn gebruik van “geveinsde gehoorzaamheid” als vertaling in de drie reeds genoemde teksten uit de Psalmen. Zo stort zijn enorme omgekeerde piramide in voor de ogen van iedereen die weet dat er in het Woord van God veel meer waarheid te vinden is over het karakter van het Millennium dan in Openbaring 20.

Trench en degenen die hem volgen, geven dit graag toe, maar negeren hardnekkig het feit dat deze duizendjarige regering van Christus begint met zijn tweede komst en gekenmerkt wordt door zijn persoonlijke aanwezigheid gedurende de hele periode. Dit maakt zijn theorieën over het Millennium vertekend en onjuist en een treurige karikatuur van de Bijbelse openbaring hierover. Als Christus persoonlijk aanwezig is als Koning van de hele aarde, kan een situatie zoals Trench die beschrijft onmogelijk bestaan.

Mijn lezers vragen zich nu misschien af waarom ik zoveel tijd en ruimte besteed aan de theorieën van Trench. Dat komt omdat soortgelijke ideeën nu worden gepresenteerd als het antwoord op mijn onderwijs dat er een premillenniale periode van goddelijk bestuur zal zijn vóór de duizendjarige regering van Christus.

Mijn onderwijs is dat er zeker de dag zal komen waarop God de teugels van de heerschappij in zijn handen zal nemen en het koninkrijk van God op aarde zal komen. Miljoenen mensen zullen het hiermee eens zijn, maar bijna allemaal zullen ze beweren dat dit bereikt zal worden door de persoonlijke en zichtbare terugkeer van Christus op aarde. Ik ben ervan overtuigd dat dit zal worden bereikt door Gods interventie, geheel los van en lang vóór de tweede komst van Christus, en dat deze periode van goddelijk bestuur de wereld en de mensheid zal voorbereiden op de duizendjarige persoonlijke aanwezigheid van Christus.

Zoals eerder opgemerkt, worden theorieën die vergelijkbaar zijn met die van Trench over het morele karakter van het Millennium nu naar voren gebracht als reactie op mijn onderwijs over het premillenniale koninkrijk. Het idee lijkt te zijn om mensen te laten denken dat als de duizendjarige regering van Christus gekenmerkt wordt door zoveel zonde, bedrog en hypocrisie, er dan geen lange voorbereidende periode van goddelijk bestuur aan vooraf kan zijn gegaan.

Uit The Berean Expositor

In het septembernummer van 1956 (Vol. 38 - Nr. 11) van *The Berean Expositor* wijdt Charles H. Welch het hele nummer aan wat hij beschouwt als een antwoord op mijn leer over het premillenniale koninkrijk. Zijn artikel is getiteld “*Zion, the Overcomer, and the Millennium*” (Sion, de Overwinnaar en het Millennium).

Daarin brengt hij zoveel verschillende zaken ter sprake dat ik geen poging zal doen om hem te volgen in alle onderwerpen die hij in zijn studie aan de orde stelt.

In de eerste alinea's neemt hij het standpunt in dat zijn inzicht en interpretatie van Daniël 2:36-45 de juiste is, die niet onderhevig is aan enige herziening of discussie. Hij verwijst hiernaar als "het tekenbord" waar alle ideeën ter vergelijking naartoe worden gebracht en waaraan alle theorieën moeten worden getoetst. Zijn gewaagde uitdaging luidt: "Wij dagen iedereen uit om ruimte te vinden voor een dergelijk koninkrijk in de verzen 44 en 45." Hij suggereert daarmee dat de interpretatie van Daniël 2 een uitgemaakte zaak is. Ik denk niet dat dat zo is, maar ongeacht de interpretatie wil ik duidelijk maken dat ik nooit heb geprobeerd ruimte te vinden voor het premillenniale koninkrijk in Daniël 2:44-45, noch heb ik ooit geprobeerd er een plaats voor te vinden in enig deel van het boek Openbaring.

In zijn artikel heeft de heer Welch dezelfde sombere kijk op het morele karakter van het Millennium als Trench. Er is sprake van een overeenkomst in ideeën en de overeenkomst tussen hen zal duidelijk worden in het eerste citaat dat ik uit het tijdschrift van de heer Welch zal aanhalen.

Geen enthousiast verhaal, geen poëtische zin, geen persoonlijke interpretatie, geen wishful thinking kan iets veranderen aan het feit dat het "Duizendjarige Rijk" eindigt zoals het begint: met een verschrikkelijke opstand. Het Duizendjarige Rijk is niet het EERSTE van een nieuwe reeks, maar het LAATSTE van een oude reeks, waarin de mens onder verschillende vormen van bestuur op de proef is gesteld en in alle gevallen tekort is geschoten. Dit Duizendjarige Rijk is het laatste van GEDELEGEERD gezag. David mag dan als onderkoning op aarde hebben geheerst, de twaalf apostelen mogen dan op twaalf tronen hebben gezeten om de twaalf stammen van Israël te richten, de overwinnaars mogen dan als priesters van God en Christus hebben geheerst, maar het was allemaal tevergeefs. Christus moet ALLE overheid (goed of slecht) afzetten en alleen en oppermachtig regeren, wil het doel van de eeuwen ooit worden bereikt. (Pag.204)

Zo zien we dat de heer Welch in de voetsporen van Trench treedt en verklaart dat duizend jaar goddelijk bestuur nauwelijks betere resultaten zal opleveren dan duizend jaar corrupt menselijk bestuur.

De heer Welch maakt ook veel ophef over de kwestie van de "geveinsde gehoorzaamheid", en aangezien het mijn bedoeling is om hierop in te gaan, zal zijn materiaal hierover volledig worden geciteerd.

Bewijs van geveinsde gehoorzaamheid

Uit de kanttekeningen in de *Authorized Version* (AV) maken we op dat sommige volken "geveinsde gehoorzaamheid" zullen betonen. Is deze vertaling gerechtvaardigd? Laten we eens kijken. De teksten die we bekijken zijn Psalm 18:45; 66:3 en 81:16. De AV en de *Revised Version* (RV) vermelden "geveinsde gehoorzaamheid" in de kanttekening,⁹ en de opmerking "Hebreeuws: loog". Is deze kanttekening correct? We kunnen verwijzen naar exegeten als Perowne, Hengstenberg, *Young's Literal Translation* en Rotherham. Rotherham vermeldt "**komen INEENGEDOKEN tot mij**". Natuurlijk kan deze eensgezindheid onder geleerden slechts zijn 'blinden die blinden leiden'; aan de andere kant kunnen zij ook de gedachten van God weergeven. Er is slechts één gezaghebbende test. Het consistente gebruik van een woord en een openhartige weergave van de plaatsen waar dat voorkomt. Het Hebreeuwse woord *ḲĀḤAŠ* komt achtentwintig keer voor, en vrijwel in geen enkele andere tekst dan de drie geciteerde psalmen wordt het vertaald met "veinzend hulde brengen" of "onderdanigheid veinzen". *ḲĀḤAŠ* is als volgt vertaald:

'Verloochenen' 6; 'Leugen' 4; 'Liegen' 1; 'Veinzend hulde brengen' 3; 'Onderdanigheid veinzen' 2; 'Leugen vertellen' 2; 'Teleurstellen' 2; 'Ontkennen' 2; 'Loochenen' 1; 'Iets heimelijk doen' 1; 'Vermageren' 1; 'Voorliegen' 1; 'Bedriegen' 1; 'Kwaal' 1.

⁹ NBG51, Statenvertaling en Herz.St.Vert. echter in de tekst zelf.

NBV: "Vreemdelingen toonden zich onderdanig."

In geen enkele tekst is het mogelijk om “gehoorzaamheid” of “onderwerpen” of “hulde brengen” te vervangen in een van de drieëntwintig gevallen. Als ‘gebruik’ enig gewicht heeft, dan kan “geveinsde gehoorzaamheid” niet blijven staan. Dit ontkennen is in strijd met het getuigenis van de Schrift. Deuteronomium 33:29, waarin het Hebreeuwse קָאֲחָשׁ wordt gebruikt, luidt:

“En uw vijanden zullen voor u leugenaars blijken te zijn.”¹⁰ Het wetenschappelijke lexicon van Brown, Driver en Briggs geeft de betekenis van קָאֲחָשׁ weer: “Teleurstellen, bedriegen, falen, mager worden”, en met betrekking tot de Psalmen in kwestie luidt hun opmerking: “Kruipen = ineengedoken komen, gehoorzaamheid veinzen.”¹¹

Het Hebreeuwse woord *KACHASH* is zeer rigide

We kunnen het unanieme getuigenis niet terzijde schuiven zonder te verraden dat bijbedoelingen onze beslissing beïnvloeden. Bovendien, hoewel de LXX niet onfeilbaar is, moeten we toch zeker erkennen dat Hebreeërs uit die vroege tijd hun eigen taal begrepen, minstens even goed als de besten onder ons vandaag. De LXX gebruikt *EPSEUSANTO* “zij logen” in Psalm 18:45 en Psalm 81:16 precies zoals in Deuteronomium 33:29. Wij geloven dat de openhartige student ervan overtuigd zal raken dat het Hebreeuwse *KACHASH* een zeer rigide betekenis heeft en niet kan worden gebruikt om een periode van universele vrede en gerechtigheid te ondersteunen. Het aanvaarden van de vertaling “geveinsde gehoorzaamheid betonen” maakt een einde aan de onbijbelse droom van het Millennium. Die duizendjarige regering is niet het volmaakte koninkrijk op aarde. *The Berean Expositor* – pag.205,206.

Dit klinkt misschien heel overtuigend voor mensen die dergelijke suggesties niet zelf kunnen onderzoeken, maar ik heb het Hebreeuwse woord קָאֲחָשׁ lang en zorgvuldig bestudeerd en ben het niet eens met wat de heer Welch hierover zegt. Ik aarzel niet om te ontkennen dat dit woord “geveinsde gehoorzaamheid” betekent en verklaar verder dat het in geen van de vijftientwintig gevallen waarin het voorkomt “geveinsde gehoorzaamheid” kan betekenen. Hiermee trotseer ik niet het getuigenis van de Schrift, maar volg ik de letterlijke waarheid ervan. Ik veeg weliswaar wat de heer Welch “het unanieme getuigenis” noemt van tafel, maar verwerp tegelijkertijd zijn oordeel dat mijn beslissing door een “bijbedoeling” zou zijn ingegeven.

Als het woord ‘studie’ staat voor origineel onderzoek, kritisch onderzoek en nauwkeurig onderzoek, dan kan ik zeggen dat ik dit Hebreeuwse woord gedurende een periode van nu vier jaar eerlijk heb bestudeerd. (Zie *The Word of Truth*, Vol. XIII - Nr.3, voor mijn eerste artikel hierover.) Een vluchtige bestudering van de lijst met plaatsen waar קָאֲחָשׁ voorkomt in de *Englishman's Hebrew Concordance* kan leiden tot de onjuiste conclusie dat dit woord meestal een slechte of bedrieglijke daad betekent, maar dat is geen juiste conclusie. Bovendien kan men kijken naar wat de vertalers van de Septuaginta (LXX) hebben gedaan door קָאֲחָשׁ te vertalen met een woord dat gewoonlijk ‘liegen’ of ‘bedriegen’ betekent, maar dit geeft geen echte aanwijzing over de werkelijke betekenis ervan. De bewering dat dit woord “zeer rigide in zijn betekenis” is, getuigt van onvoldoende aandacht voor de feiten in deze zaak. Dit is een zeer flexibel woord dat in elk geval zich aanpast aan de eisen van de context, zoals later in deze studie zal worden aangetoond.

Terwijl ik dit schrijf ligt er voor mij een tabel die ik heb opgesteld met achtentwintig rijen en elf kolommen. De eerste kolom geeft de referentie waar קָאֲחָשׁ wordt gevonden en de tweede geeft de Hebreeuwse vorm. De overige acht kolommen geven de *King James Version*, *Rotherham Version*, *American Standard Version*, *Moffatt's Version*, het equivalent in de Septuaginta, *Ferrar Fenton's Version*, *J. N. Darby's Version*, *Young's Critical Version* en de aantekeningen in de *Companion Bible*, waar bij dit woord een aantekening voorkomt.

¹⁰ NBG51 echter: “Daarom zullen uw vijanden veinzen u hulde te brengen” en St.Vert.: “daarom zullen zich uw vijanden geveinsdelijk aan u onderwerpen.”

¹¹ Zie Willibrordvertaling 1995: “Uw vijanden kruipen voor u, en u zet uw voet op hun nek”

Alle kanttekeningen uit al deze vertalingen zijn overgenomen, evenals materiaal van een aantal commentaren. Wanneer je een lijst als deze opstelt en de grote verscheidenheid aan woorden ziet die de verschillende vertalers hebben gebruikt in de hoop de betekenis van dit woord tot uitdrukking te brengen, besef je de worsteling die alle vertalers hebben doorgemaakt en weet je dat het volstrekt onmogelijk is dat dit woord één vaste of rigide betekenis heeft. Veel vertalers hebben, zodra ze dit woord in hun versies hadden weergegeven, onmiddellijk een voorbehoud gemaakt en in de kantlijn een andere betekenis gegeven.

Het lijkt geen twijfel dat wat de heer Welch “unanimiteit onder geleerden” noemt, niets meer is dan blinden die blinden leiden, want de meeste vertalers geven toe dat ze in de war waren en op een dwaalspoor zijn gebracht door de vertalingen in de Septuaginta. En het kan worden aangetoond dat de vertalers van de Septuaginta dit woord hebben vertaald op grond van hun vooroordelen, want zij waren net zo onderhevig aan vooroordelen en tradities als elke vertaler sinds hun tijd. Het is gemakkelijk om hun vooroordelen te onderscheiden die invloed hebben gehad bij de behandeling van dit woord: zij vereerden en bewonderden Sara, de vrouw van Abraham en de moeder van hun volk, en zij verafschuwden de volken onder wie zij verstrooid waren en aan wie zij onderworpen waren.

De eerste keer dat het woord κᾱῆαΰ voorkomt in Genesis 18:15, hebben de vertalers van de Septuaginta het Griekse woord *ARNEOMAI* (ontkennen) gebruikt om het weer te geven. In bijna alle andere gevallen hebben ze het woord *PSEUDOMAI* (vals handelen of bedriegen) gebruikt, maar hier hebben ze dat niet gedaan, omdat ze Sara daar niet van wilden beschuldigen. Toen ze echter bij de drie verzen in de Psalmen kwamen (18:45; 66:3; 81:16), gebruikten ze *PSEUDOMAI*, ook al paste dat niet in de context. In het vierde geval in de Psalmen (109:24) zijn ze teruggekrabbeld en hebben ze een ander woord gebruikt dat ‘verandering’ betekent. Deze teksten laten hun vooroordelen zien en laten zien waarom we hun werk niet kunnen accepteren als een competent getuigenis met betrekking tot de betekenis van κᾱῆαΰ. De Septuaginta is niet onfeilbaar. Zij is van grote waarde voor het achterhalen van de betekenis van Griekse woorden, maar in de regel is zij van zeer weinig waarde voor het achterhalen van de betekenis van discutabele Hebreeuwse woorden.

Zoals iemand eens heeft gezegd:

Bij het beoordelen van het algemene karakter van de vertaling moet men bedenken dat de vertalers Joden waren, vol van hun eigen traditionele ideeën over de betekenis van de Schrift; en dus had alleen een wonder hen ervan kunnen weerhouden om de ideeën die in hun eigen gedachten leefden in hun vertaling te verwerken. Ze konden de teksten alleen vertalen zoals zij die zelf begrepen. Dit blijkt duidelijk wanneer hun werk wordt onderzocht. (Geciteerd uit de inleiding van de *The Septuagint Version*, uitgave S. Bagster and Sons.)

De worsteling van geleerden met het woord κᾱῆαΰ onthult hun besluiteloosheid: ze willen de Septuaginta volgen, maar durven dat niet. Neem bijvoorbeeld de aantekeningen in *The Companion Bible*. In Deuteronomium 33:29 vertaalt de *King James Version* κᾱῆαΰ met de zin “zullen als leugenaars worden ontmaskerd”. In een aantekening hierover zegt Dr. Bullinger dat dit gelijkstaat aan “zullen zich onderwerpen”. In II Samuel 22:45, waar de *King James Version* κᾱῆαΰ vertaalt met “zullen mij gehoorzamen”, suggereert hij dat het gelezen moet worden als “een geveinsde of onwillige gehoorzaamheid betonen”. Vervolgens verandert hij Psalm 18:45 in “komen ineengedoken”, maar geeft geen opmerking bij Psalm 66:3 of 81:16, waardoor de vertaling “zich zullen onderwerpen” blijft staan. Dit is een voorbeeld van de verwarring die in het werk van bijna elke vertaler te vinden is. Zelfs Rotherham, wiens werk de beste pogingen van allemaal laat zien, gebruikt elf verschillende termen om de vijftientig keer dat dit werkwoord voorkomt te vertalen, en vierentwintig verschillende termen en uitdrukkingen zijn gebruikt door de verschillende vertalers, die hierboven zijn genoemd, in de hoop de betekenis van dit woord uit te drukken. Gezien dit alles is de bewering van de heer Welch dat κᾱῆαΰ een zeer rigide woord is, volstrekt onjuist.

De heer Welch heeft gelijk als hij zegt dat er “slechts één gezaghebbende test” is met betrekking tot de betekenis van dit woord. Dit is, zoals hij zegt, “het consistente gebruik van het woord en een openhartige weergave van de gevallen waarin het voorkomt”. Het gebruik van een woord betekent echter niet hoe de vertalers het hebben weergegeven. Er zijn woorden die slechts beperkt voorkomen en die zij telkens verkeerd hebben vertaald. De betekenis van een woord moet worden bepaald aan de hand van het gebruik ervan door de Heilige Geest, zoals heilige mannen uit de oudheid geïnspireerd werden om het te schrijven. Maar voordat we het gebruik ervan bespreken, laten we eerst een openhartige weergave geven van dit woord in al zijn voorkomens.

Concordantie van קָאָהַשׁ¹²

Gen.18:16	Toen <i>loochende</i> Sara het
Lev.6:2	en tegenover zijn volksgenoot <i>ontkent</i> (aan zijn naaste zal <i>gelogen</i> hebben)
Lev.6:3	hij <i>ontkent</i> het (daarover <i>gelogen</i>)
Lev.19:11	gij zult elkander niet <i>bedriegen</i>
Deut.33:19	uw vijanden <i>veinzen u hulde te brengen</i> (<i>geveinsdelijk aan u onderwerpen</i>)
Joz.7:11	het <i>heimelijk</i> ... gelegd (ook <i>gelogen</i> , en... gelegd)
Joz.24:27	opdat gij uw God niet <i>verloochent</i> (niet <i>liegt</i>)
II Sam.22:45	<i>veinsden onderdanigheid</i>
I Kon.13:18	Hij <i>loog</i> hem dat <i>voor</i>
Job 8:18	dan <i>verloochent</i> deze hem
Job 16:8	mijn <i>kwaal</i> (zelfst.nw.) is tegen mij opgestaan (mijn <i>magerheid</i>)
Job 31:28	ik zou God daarboven hebben <i>verloochend</i> (<i>verzaakt</i> hebben)
Psalms 18:45	vreemden <i>veinsden onderdanigheid</i> tegenover mij
Psalms 59:13	de <i>leugen</i> (zelfst.nw.) die zij <i>vertellen</i>
Psalms 66:3	<i>brengen</i> uw vijanden U <i>veinzend hulde</i> (<i>geveinsdelijk... onderwerpen</i>)
Psalms 81:16	zouden Hem <i>veinzend hulde brengen</i> (<i>geveinsd... onderwerpen</i>)
Psalms 109:24	mijn vlees is <i>vermagerd</i>
Spr.30:9	U niet <i>verloochene</i>
Jes.59:13	<i>verloochenen</i> van de HERE (<i>liegen</i> tegen den HEERE)
Jer.5:12	zij <i>verloochenen</i> de HERE
Hos.4:2	Vloeken, <i>liegen</i> , moorden
Hos.7:3	met hun <i>leugens</i> (zelfst.nw.)
Hos.9:2	de most zal hen <i>teleurstellen</i> (en de most zal hun <i>liegen</i>)
Hos.10:13	de vrucht van <i>leugen</i> (zelfst.nw.) hebt gij gegeten
Hos.12:1	Met <i>leugen</i> (zelfst.nw.) heeft Efraïm Mij omringd
Nah.3:1	de bloedstad, louter <i>leugen</i> (zelfst.nw.)
Hab.3:17	de vrucht van de olijfboom <i>teleurstellen</i> (het werk des olijfbooms <i>liegen</i> zal)
Zach.13:4	geen haren mantel aantrekken om <i>leugens te vertellen</i> .

In deze concordantie zien we een overzicht van het woord קָאָהַשׁ zoals de vertalers van de Nieuwe Bijbelvertaling 1951 het hebben weergegeven. Een oppervlakkige blik op deze lijst zou gemakkelijk kunnen leiden tot de onjuiste conclusie dat dit woord verwijst naar iets slechts, iets kwaadaardigs, maar dat zou slechts een deel van de waarheid zijn. Dit woord lijkt enigszins op ons Engelse woord *covet*,¹³ dat in de regel een slechte daad aangeeft, maar toch een andere betekenis krijgt, bijvoorbeeld als iemand zegt dat hij onze gebeden of onze gemeenschap begeert, of wanneer Paulus zegt: “Streeft dan naar de hoogste

¹² Waar Statenvertaling verschilt van NBG51, zijn deze tussen haakjes toegevoegd in de concordantie.

¹³ Begeren, smachten naar, hunkeren, zijn zinnen zetten op.

gaven.” De basisbetekenis van *covet* duidt niet op slechtheid. Die betekenis moet blijken uit de context waarin het woord voorkomt.

De achtentwintig keer dat het Hebreeuwse woord *קָאָהַשׁ* in de bovenstaande concordantie voorkomt, geeft ons alle informatie die voor iedereen beschikbaar is over de betekenis van dit woord, zoals het door de Geest van God wordt gebruikt. Er is geen enkele geleerde uit het verleden of het heden die informatie over dit woord heeft die niet voor ieder van ons beschikbaar is. Wanneer elke tekst waarin het voorkomt wordt bestudeerd en elke tekst in zijn bredere context wordt beschouwd, komt de volgende informatie naar voren.

Het gebruik van dit woord in het Hebreeuwse Oude Testament laat zien dat de oorspronkelijke en fundamentele betekenis ervan ‘afnemen’ is. Dat is de betekenis die we zien in Habakuk 3:17, waar het woord is gebruikt voor olijfbomen die zeer weinig opbrengst opleveren; in Hosea 9:2, waar de jaarlijkse opbrengst van wijn ver achterblijft bij de normale verwachtingen; in Psalm 109:24, waar het vlees van een man afneemt door gebrek aan olie (het insmeren van het lichaam met olijfolie is in warme landen bijna noodzakelijk om te kunnen leven)¹⁴; en in Job 16:8, waar Jobs lichaam is geslonken door gewichtsverlies als gevolg van zijn lijden. Dit kan ook de betekenis zijn in Job 8:18, waar de plaats van een man (dat wil zeggen, zijn vroegere metgezellen) afneemt.

Uit deze basisbetekenis komt de afgeleide betekenis van ‘ineenkrimpen’. Ineenkrimpen betekent onwillekeurig je spieren spannen of samentrekken, zich klein maken of in elkaar duiken. Hieruit ontstaat het idee van volken die in elkaar gedoken voor de grootheid van Gods macht verschijnen. Dit zou de vertaling moeten zijn in Deuteronomium 33:29, II Samuël 22:45, Psalm 18:45, 66:3 en 81:16. Rotherham heeft in alle vijf gevallen ‘come cringing’ (komen ineengedoken) gebruikt. Een duidelijk voorbeeld van iemand die zich onderdanig voor God opstelde, is te vinden in het verslag van de tollenaar die de tempel binnenging om te bidden, zoals beschreven in Lucas 18:13. De vertalers van de *Statenvertaling* hadden gelijk om in vier van de vijf bovengenoemde verwijzingen ‘onderwerpen’ te gebruiken, want zich onderdanig opstellen duidt op onderwerping.

Uit dit idee van afname komt een ander gebruik van *קָאָהַשׁ* voort, dat het verbergen van de waarheid betekent. Dit bracht Rotherham ertoe om Leviticus 6:2 en 3 te vertalen met de zeer expressieve uitdrukking “iets van de waarheid achterhouden”. Dit is wat Sara deed in het incident dat wordt beschreven in Genesis 18:15. Ze had inwendig gelachen, maar zei dat ze niet had gelachen. Zo hield ze iets van de waarheid achter. Aangezien er in het Nederlands geen enkel woord is dat dit uitdrukt, moet *קָאָהַשׁ* in Genesis 18:15 en Leviticus 6:2 en 3 worden vertaald met de uitdrukking “**iets van de waarheid achterhouden**”.

Uit dit idee vloeit het verwante idee voort van vals handelen of bedriegen, aangezien alle vals handelen en bedrog gebaseerd is op het verzwijgen of achterhouden van iets van de waarheid. Er zijn gevallen waarin dit woord voorkomt en waarin vals handelen of bedriegen de beste vertaling is, zoals in Lev.19:11; Joz.7:11; 24:27; I Kon.13:18; Job 31:28; Psalm 59:13; Spr.30:9; Jes.59:13; Jer.5:12; Hos.4:2; 7:3; 10:13; 12:1; Nah.3:1 en Zach.13:4.

Er is niets in dit Hebreeuwse woord dat ook maar enigszins suggereert dat het om valse of geveinsde gehoorzaamheid gaat. Geen enkele vertaler heeft ooit deze suggestie in de kanttekeningen van de *King James Version* gevolgd. Evenmin heeft enige vertaler geconstateerd dat dit een “zeer rigide” woord is. Er zitten nuances in dit woord die moeilijk, bijna onmogelijk, in het Nederlands uit te drukken zijn. Daarom moet de vertaler bij elke keer dat het woord voorkomt zijn best doen en de werkelijke betekenis door de context laten bepalen. Dit zien we in Psalm 66:1-4.

¹⁴ Het Hebreeuwse woord *שֶׁמֶן*, hier met ‘vet’ is vertaald, kan ook met ‘olie’ worden vertaald, zoals bijvoorbeeld tweemaal in Ex.25:6.

“Juicht Gode, gij ganse aarde, psalmzingt de heerlijkheid van zijn naam; maakt zijn lof heerlijk. Zegt tot God: Hoe geducht zijn uw werken; vanwege uw machtige grootheid --- uw vijanden U ---. De ganse aarde aanbidde U, en psalmzingte U, zij psalmzingte uw naam.”

In het hierboven geciteerde gedeelte staat de lege ruimte voor het Hebreeuwse woord קָאָהָאֵשׁ. Hoe zou de lezer, in het licht van wat ervoor en erna staat, קָאָהָאֵשׁ vertalen en de lege ruimte invullen, zodat het in overeenstemming is met de context?

Hij zou de *King James Version* kunnen volgen en het lezen als “zich onderwerpen”. Dit zou niet in tegenspraak zijn met de basisbetekenis van קָאָהָאֵשׁ en het zou goed passen bij wat ervoor en erna wordt gezegd.

Of hij zou letterlijker kunnen zijn en zeggen “komen afnemend”, of zoals Rotherham het uitdrukt “komen ineengedoken”. Beide zouden de basisbetekenis van קָאָהָאֵשׁ uitdrukken en zouden vertalingen zijn die in overeenstemming zijn met de vereisten van de context.

Of hij zou de vooroordelen van de vertalers van de Septuaginta kunnen volgen en “zij logen” als vertaling kunnen gebruiken. Dit zou dit hele gedeelte onzinnig maken en in tegenspraak zijn met wat er in de context wordt gezegd.

Of hij zou de suggestie in de kanttekening van de vertalers van de *King James Version* kunnen volgen en het vertalen met “geveinsde gehoorzaamheid betonen”, zoals Trench en Mr. Welch doen. Als hij dat doet, krijgt hij een vertaling die vreemd is aan de context en die geen verband houdt met de basis- of afgeleide betekenissen van het woord קָאָהָאֵשׁ.

Als resultaat van mijn eigen onderzoek naar dit woord, zal ik de woorden **“komen ineenkrimpend”** of **“komen ineengedoken”** gebruiken in Psalm 18:45, 66:3 en 81:16, en ik zal deze termen opvatten als een verwijzing naar dezelfde houding die de ineengedoken tollenaar vertoonde toen hij de tempel binnenkwam om te bidden. Ik kan mij niet aansluiten bij mensen die vasthouden aan een slechte vertaling die in tegenspraak is met de context. De vertaling “geveinsde gehoorzaamheid” ondersteunt de gedachte dat de duizendjarige regering van Christus een slechte tijd is waarin rebellie in opkomst is, maar het is een slechte vertaling die niet in overeenstemming is met de context.

Met betrekking tot de door de satan geïnspireerde opstand aan het einde van het Millennium zegt de heer Welch:

Satan wordt slechts voor “een korte tijd” losgelaten, maar de reactie op zijn misleiding is onmiddellijk: “zij gingen op”. Het bezwaar dat dit buiten het Millennium valt, is ongeldig. Wat er in 1958 gebeurt, hangt nauw samen met wat er in 1957 werd gedaan en gedacht. (Pag.203)

Als dit waar is, dan geldt dezelfde regel zeker, en zullen de dingen die voorafgaan aan en leiden tot de duizendjarige regering van Christus nauw daarmee verbonden zijn en van invloed zijn op het morele karakter van die tijd. Een studie van deze gebeurtenissen zal aantonen dat het onmogelijk is dat het Millennium een tijd van “geveinsde gehoorzaamheid” van de kant van de volken zal zijn. De heer Welch zegt ergens:

We beseffen dat, aangezien het Millennium het onmiddellijke resultaat is van de tweede komst van Christus op aarde, alle andere profetische kenmerken die met die fase van de komst verband houden, hier een plaats moeten vinden. (Pag.212)

Dat is goed, maar de heer Welch verwijst alleen naar deze ‘profetische kenmerken’ en laat het daarbij. Ik ben ervan overtuigd dat een zorgvuldige overweging van deze kenmerken de onjuistheid van zijn theorieën over het morele karakter van de volken in het Millennium zou aantonen. Dit zal blijken als we deze zaken nader bekijken.

Het oordeel over alle volken

In Mattheüs 25:31-46 wordt een scène beschreven waarvan iedereen het erover eens is dat deze plaatsvindt bij de tweede komst van Christus en dat deze scène een inleiding is op zijn duizendjarige regering. Wanneer Hij komt, zullen alle volken (in hun vertegenwoordigers) voor Hem worden verzameld en Hij zal hen van elkaar scheiden zoals een herder zijn schapen van de bokken scheidt.

“Dan zal de Koning tot hen, die aan zijn rechterhand zijn, zeggen: Komt, gij gezegenden mijns Vaders, beërft het Koninkrijk, dat u bereid is van de grondlegging der wereld af” (Matt.25:34).

Maar tegen de volken aan zijn linkerhand zegt Hij:

“Gaat weg van Mij, gij vervloekten, naar het eeuwige vuur, dat voor de duivel en zijn engelen bereid is” (Matt.25:41).

Dit hele Schriftgedeelte is een profetie. Na het lezen ervan zouden we één van twee dingen moeten kunnen besluiten. De duizendjarige regering van Christus begint **(1)** met de Heer die alle volken oordeelt, of **(2)** dat is niet het geval. Als dat wél het geval is, dan kan het millennium geen periode zijn waarin alle volken behalve Israël “geveinsde gehoorzaamheid betonen” en waarin “opstandigheid in de kiem wordt gelegd” gedurende de duizend jaar. Toch wordt ons gevraagd te geloven dat de rechtvaardige naties die het duizendjarige rijk binnengaan, zich in een toestand van bedrog, onrust en rebellie bevinden en dat zij deze langdurige toestand van onrust laten uitmonden in de “grootste en bloedigste” opstand die de wereld ooit heeft gekend. Aangezien het grote oordeel in Mattheüs 25:31-46 betrekking heeft op “alle volken” en er een zuivering van een dergelijke omvang plaatsvindt, hoe kan het dan zijn dat de “rechtvaardige” volken die “het koninkrijk beërven” zich in een toestand van geveinsde gehoorzaamheid bevinden? Het feit is dat deze volken echte gehoorzaamheid hebben betoond en onderdanig waren aan Christus, zelfs toen ze zich niet realiseerden dat ze Hem dienden. Zie Mattheüs 25:37-39. Alleen al de waarheid van dit oordeel is voldoende om de onjuistheid aan te tonen van de theorieën van Trench en de heer Welch over het morele karakter van de volken tijdens de duizendjarige regering van Christus.

De aarde gezuiverd van het kwaad

De uitspraak van Christus in **Mattheüs 13:41** is een uitleg, geen gelijkenis.

“De Zoon des mensen zal zijn engelen uitzenden en zij zullen uit zijn Koninkrijk verzamelen al wat tot zonde verleidt en hen, die de ongerechtigheid bedrijven.”

Dit is een andere gebeurtenis die plaatsvindt ten tijde van de tweede komst en die de duizendjarige regering van Christus inluidt. De aarde zal worden gezuiverd van alle aanstootgevende zaken en van hen die wetteloosheid bedrijven. Hierdoor blijft er geen ruimte over voor een grote schare bedriegers om de duizendjarige heerschappij van Christus binnen te gaan, die de vruchten zullen plukken en niets anders teruggeven dan een “geveinsde gehoorzaamheid”.

Een drastischer zuivering

In dit verband geeft **II Thess.1:7-10** zo'n krachtig getuigenis dat het niet verwonderlijk is dat sommigen dit tot Israël willen beperken.

“En aan u, die verdrukt wordt, verkwikking tezamen met ons, bij de openbaring van de Here Jezus van de hemel met de engelen zijner kracht, in vlamvend vuur, als Hij straf oefent over hen, die God niet kennen en het evangelie van onze Here Jezus niet gehoorzamen. Dezen zullen boeten met een eeuwig verderf, ver van het aangezicht des Heren en van de heerlijkheid zijner sterkte, wanneer Hij komt, om op die dag verheerlijkt te worden in zijn heiligen en met verbazing aanschouwd te worden in allen, die tot geloof gekomen zijn; want ons getuigenis heeft geloof gevonden bij u.”

De tijd waarnaar in dit gedeelte wordt verwezen, is zonder twijfel de tweede komst van Christus.

Wanneer Hij komt, zal Hij straf oefenen over hen die God niet kennen en die het evangelie van Jezus Christus niet gehoorzamen. De straf voor hen zal eeuwig verderf zijn, ver verwijderd van de aanwezigheid des Heren en van de heerlijkheid zijner sterkte. Aangezien dit plaatsvindt bij zijn komst en voordat het Millennium begint, zal er geen mens overblijven om de duizendjarige aarde binnen te gaan, behalve degenen die God kennen en die het evangelie van Jezus Christus gehoorzamen. Een geveinsde gehoorzaamheid zal niemand in staat stellen aan deze zuivering te ontkomen. Deze woorden betekenen wat ze zeggen. Allen die geen kennis van God hebben en die geen staat van dienst hebben op het gebied van gehoorzaamheid aan het evangelie van Jezus Christus, zullen worden gezuiverd voordat de duizend jaar beginnen. Hoe kan het Millennium dan beginnen met alle volken, behalve Israël, die geveinsde gehoorzaamheid aan Jezus Christus betonen?

Deze drastische maatregel van God is zeer zeker gerechtvaardigd. Ik ben inderdaad dankbaar dat ik uit het Woord van God heb geleerd dat deze zuivering plaatsvindt nadat de mensen lang onder Gods heerschappij hebben geleefd, dat is het premillenniale koninkrijk voorafgaand aan de tweede komst van Christus. De wraak zal dus komen over een minderheid die het stralende licht en de waarheid heeft geweigerd dat wordt geopenbaard wanneer God de aarde regeert. Dit is vóór het Millennium.

De leer van Trench en de heer Welch kan niet worden geaccepteerd door mensen die rekening houden met het goddelijke verslag van **de gebeurtenissen die aan het Millennium voorafgaan**. Deze worden in de Schrift als volgt weergegeven:

1. De tweede komst en de persoonlijke aanwezigheid van de Here Jezus Christus op aarde. Openb.19:11-16;
2. Het verwijderen uit zijn koninkrijk van alle oorzaken van zonde en allen die wetteloosheid bedrijven. Mattheüs 13:41;
3. De scheiding van de goddelozen van de rechtvaardigen, waarbij de goddelozen worden verdelgd. Mattheüs 13:41-43;
4. Alle volken worden verzameld voor de Heer en geoordeeld. Zij die uit deze rechtszaak als “rechtvaardige” volken tevoorschijn komen, zullen een plaats hebben in het duizendjarige koninkrijk. Zij die niet aan deze norm voldoen, zullen worden geëlimineerd. Mattheüs 25:31-46;
5. Allen die God niet kennen en die het evangelie van Jezus Christus niet gehoorzamen, zullen worden “zullen boeten met een eeuwig verderf, ver van het aangezicht des Heren.” II Thess.1:8-9;
6. Het beest en de valse profeet worden verdelgd. Openb.19:20;
7. De mens der wetteloosheid wordt verdelgd. II Thess.2:8;
8. De satan wordt gebonden, in de afgrond geworpen en voor duizend jaar buiten werking gesteld. Openb.20:1-8.

Dat zijn de werken van God die het Millennium, de duizendjarige regering van Christus, inluiden. Als we dit verslag geloven, kunnen we niet geloven dat dat koninkrijk “verscheurd wordt door oproer, verbrijzeld door rebellie, een toestand van ongeloof, van innerlijke rebellie tegen de soevereiniteit van Christus”, zoals Trench zo dogmatisch beweert. Ook ik zie David op aarde regeren als de plaatsvervanger, de twaalf apostelen op twaalf tronen zitten om de twaalf stammen van Israël te richten, en de overwinnaars heersen als priesters van God en van Christus, maar ik kan het niet eens zijn met de heer Welch dat dit “allemaal tevergeefs” is.

Het getuigenis van de Schrift

Wanneer men de profetische boodschap van de Bijbel bestudeert en de boodschap over toekomstige gebeurtenissen ontdekt, wordt het noodzakelijk om te geloven wat er staat en dienovereenkomstig te denken. Na jarenlang onderzoek te hebben gedaan, zie ik een heel ander beeld van de volken en de mensheid in het algemeen in de toekomst dan het beeld dat Trench schetst en dat door de heer Welch wordt onderschreven. Dit beeld kan worden weergegeven aan de hand van enkele teksten uit de Bijbel. En het maakt weinig uit of de geciteerde teksten betrekking hebben op het premillenniale koninkrijk of op het Millennium, de waarheid blijft overeind.

In Genesis 18:18 verklaart God dat alle volken van de aarde gezegend zullen worden met Abraham. Wanneer zal dit gebeuren? Ik zeg dat het zal gebeuren in het koninkrijk van God voorafgaand aan het Millennium. Anderen zeggen dat het in het duizendjarig rijk zal zijn. Maar ongeacht welk standpunt we innemen over het tijdstip van de vervulling van deze belofte, moeten we het er allemaal over eens zijn dat deze zegen niet zal bestaan uit het brengen van de volken in een bedrieglijke en misleidende positie van “geveinsde gehoorzaamheid” aan de heersende Christus. Een dergelijke toestand zou uiteindelijk helemaal geen zegen zijn, aangezien deze tot een grotere veroordeling zou leiden.

In Psalm 22:28-29 laat de psalmdichter weten:

“Alle einden der aarde zullen het gedenken en zich tot de HERE bekeren; alle geslachten der volken zullen zich nederbuigen voor uw aangezicht. Want het koninkrijk is des HEREN, Hij is heerser over de volken.”

Wat is dit gedenken en bekeren? Wat is dit nederbuigen? Is het gewoon het bedrieglijke gedrag van bedrieglijke harten die zich uiterlijk bekeren en nederbuigen, maar innerlijk koken van opstandigheid? Welk beeld ziet de lezer in dit gedeelte? We zullen hier meer over ontdekken in het volgende gedeelte dat wordt geciteerd.

In Psalm 46:9-11 roept de psalmdichter opnieuw uit:

“Komt, aanschouwt de werken des HEREN, die verwoesting op aarde aanricht, die oorlogen doet ophouden tot het einde der aarde, de boog verbreekt, de lans stukslaat, de strijdwagens met vuur verbrandt. Laat af en weet, dat Ik God ben; Ik ben verheven onder de volken, verheven op de aarde.”

Is deze verheerlijking van Yahweh onder de volken niets meer dan een valse gevel, een façade van geveinsde gehoorzaamheid, tot stand gebracht door de uitoefening van almachtige kracht, maar toch niet in staat om enig echt of blijvend goed te bewerkstelligen in de harten van de mensen? Laat de lezer eens nadenken over Psalm 72:11 en 17; 82:8; 86:9; 96:10; 98:2-3; 102:16; en 117:1 en kijken of hij de heerlijke waarheid die daar wordt geopenbaard, kan verzoenen met de gedachte dat de volken slechts een valse gehoorzaamheid aan God betonen.

Hoe moeten we de daden van de volken begrijpen die worden beschreven in **Jesaja 2:2-4**?

“En het zal geschieden in het laatste der dagen: dan zal de berg van het huis des HEREN vaststaan als de hoogste der bergen, en hij zal verheven zijn boven de heuvelen. En alle volkeren zullen derwaarts heenstromen en vele natiën zullen optrekken en zeggen: Komt, laten wij opgaan naar de berg des HEREN, naar het huis van de God Jakobs, opdat Hij ons lere aangaande zijn wegen en opdat wij zijn paden bewandelen. Want uit Sion zal de wet uitgaan en des HEREN woord uit Jeruzalem. En Hij zal richten tussen volk en volk en rechtspreken over machtige natiën. Dan zullen zij hun zwaarden tot ploegscharen omsmeden en hun speren tot snoeimessen; geen volk zal tegen een ander volk het zwaard opheffen, en zij zullen de oorlog niet meer leren.”

Hier lezen we dat alle volken naar de berg van het huis van de Heer stromen, dat vele volken met elkaar overleggen en overeenkomen om naar het huis van de God van Jakob te gaan om onderwezen te worden in zijn wegen, en dat ze hun vastberadenheid uitspreken om zijn paden te bewandelen. Wat is de drijfveer

achter dit alles? Is dit niets meer dan valse gehoorzaamheid? Is er geen echte intentie om zijn paden te bewandelen? Beweren ze alleen maar dat ze hun zwaarden tot ploegscharen zullen omsmelten? Doen ze alsof ze de oorlog niet leren, terwijl ze die in het geheim bestuderen? Weg met zulke gedachten! God is waarachtig! Geef eerbetoon aan wie eer toekomt. Deze volken handelen eerlijk in alles wat ze doen. Dit gedeelte alleen al is voldoende om aan te tonen hoe volkomen onjuist de theorie is dat de volken slechts geveinsde gehoorzaamheid zullen laten zien.

Jeremia 3:17 verwerpt met een directe uitspraak de gedachte dat de volken bedrieglijk handelen en valse gehoorzaamheid voorwenden.

“Te dien tijde zal men Jeruzalem noemen de troon des HEREN, en alle volken zullen zich daarheen verzamelen om de naam des HEREN te Jeruzalem, en zij zullen niet meer wandelen naar de verstoktheid van hun boos hart.”

Deze tekst zou voldoende moeten zijn voor iedereen die zich laat leiden door het Woord van God. Het onderwerp is “alle volken” en de duidelijke uitspraak is dat zij niet langer zullen wandelen naar de verstoktheid van hun boos hart. Dit sluit elke mogelijkheid uit dat de volken gehoorzaamheid aan de Heer veinzen.

Overweeg ook een tekst uit het Nieuwe Testament.

“Gaat dan henen, maakt al de volken tot mijn discipelen en doopt hen in de naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes en leert hen onderhouden al wat Ik u bevolen heb” (Matt.28:19).

Ik ga ervan uit dat dit een opdracht is die in de toekomst door een verlost en hersteld Israël zal worden vervuld. Zullen hun inspanningen niets meer opleveren dan valse discipelen onder de volken? Zullen zij er alleen in slagen een nieuwe generatie gedoopte ongelovigen voort te brengen? De antwoorden liggen voor de hand.

Laten we als laatste getuige in deze kwestie luisteren naar Paulus, Gods grote apostel voor de volken. Hij citeert uit het Oude Testament en zegt:

“Komen zal de wortel van Isaï, en Hij, die opstaat, om over de heidenen (volken) te regeren; op Hem zullen de heidenen (volken) hopen” (Rom.15:12).

Jeremia zegt dat de volken niet langer in bedrog zullen wandelen. Jesaja en Paulus zeggen dat de volken op Christus zullen vertrouwen. Toch wordt ons gevraagd te geloven dat de volken niets meer dan “geveinsde gehoorzaamheid” zullen betonen. De lezer zou geen moeite moeten hebben om te beslissen wat hij moet geloven. De theorieën van Trench en de heer Welch passen niet in het grote plan van Gods Woord. We hebben hun ideeën getoetst aan de blauwdruk van Gods openbaring en hebben gezien dat ze niet in overeenstemming zijn met Gods voorspellingen over de toekomst van de volken.

De heerschappij van de ijzeren staf

Het feit dat Christus, wanneer Hij regeert, met een ijzeren staf zal heersen, is door zowel Trench als de heer Welch naar voren gebracht als positief bewijs van het slechte morele karakter van de mensen tijdens het Millennium. Ik citeer nogmaals uit Trench:

Door deze verschrikkelijke blik op het korte tijdperk aan het einde van het Millennium wordt er een stroom van licht geworpen op het morele karakter van de wereld gedurende de hele duizend jaar daarvoor. Het is een toestand van uiterlijke en schijnbare vrede, kalmte en tevredenheid, maar innerlijk is het hart van de mens wat het altijd is geweest – vijandig tegen God en tegen zijn Christus. Ongenoegen wordt onder de oppervlakte gehouden door de ijzeren staf (Ps.2:8,9). De volken zullen in het bezit van Christus zijn en de einden der aarde zullen zijn erfdeel zijn, niet door bekeering, maar door dwang, om bij hun eerste verzet “in stukken geslagen te worden als pottenbakkerswerk”; als de “voetenbank van zijn voeten” onderdrukt gedurende dat tijdperk; en aan het

einde daarvan, wanneer zij in onbedwingbare en onverbeterlijke vijandigheid opnieuw de rebelhand tegen Hem durven op te heffen, zullen zij volledig en definitief worden vernietigd door vuur uit de hemel. (*After the Thousand Years*, pagina's 31,32.)

Dat is een triest beeld, maar het is niet het ware beeld. Eén enkele uitspraak uit het Woord van God laat zien dat het niets meer is dan een onjuist theologisch verzinsel. In Jesaja 26:9 verklaart de profeet: **“wanneer uw gerichten op de aarde zijn, leren de inwoners der wereld gerechtigheid.”**

Paulus verklaarde op de Areopagus dat God **“een dag heeft bepaald, waarop Hij de aardbodem rechtvaardig zal oordelen door een man, die Hij aangewezen heeft”** (Hand.17:31).

David zet dezelfde waarheid uiteen in Psalm 9:8, **“Hij oordeelt de wereld in gerechtigheid, Hij richt de natiën in rechtmatigheid.”**

Wanneer dit werkelijkheid wordt, zal Jezus Christus over de bewoonde aarde heersen, zullen Gods oordelen op aarde zijn en zal zijn heerschappij de kracht van ijzer hebben. Hij zal de volken met een ijzeren staf regeren. Het resultaat hiervan zal precies zijn zoals God het heeft verkondigd: de inwoners der wereld zullen gerechtigheid leren.

Over de ijzeren staf zegt de heer Welch:

Een ander onthullend kenmerk is het gebruik van een ijzeren staf. Het is niet relevant om stil te staan bij de betekenis van het Griekse woord *rhabdos* of het Hebreeuwse equivalent daarvan. Het woord dat om aandacht vraagt, is het woord IJZER. Geen enkele tedere herder gebruikt een ijzeren staf om zijn kudde te hoeden, hij gebruikt die als wapen ter verdediging tegen hun vijanden, de rover, de leeuw en de wolf. Psalm 2:9, Openbaring 2:27; 12:5 en 19:15 spreken over “verpletteren” of “heersen” met een ijzeren staf, en het is deze eigenschap van IJZER die aandacht vereist, en die, indien genegeerd, leidt tot onwaarheid en slavernij. (Pag.207)

Bovenstaande bewering kan misleidend zijn. De feiten in deze zaak zijn dat Psalm 2:9 in de Statenvertaling spreekt over ‘verpletteren’, maar de andere drie aangehaalde teksten spreken over ‘hoeden’. Deze woorden zijn niet synoniem of onderling uitwisselbaar. Het woord dat in de drie teksten uit Openbaring met ‘regeren’¹⁵ is vertaald, is het Griekse werkwoord *POIMAINŌ*. Het bijbehorende zelfstandig naamwoord is *POIMĒN*. Dit zelfstandig naamwoord is in het Nieuwe Testament altijd met ‘herder’ vertaald. Het werkwoord is vertaald met ‘weiden’ in Mattheüs 2:6; Handelingen 20:28; I Corinthe 9:7; Judas 12; Openbaring 7:17 en met ‘hoeden’ in Lucas 17:7; Johannes 21:16 en I Petrus 5:2.¹⁶

Dit woord vraagt ook om aandacht, want het laat zien dat wanneer Christus over de volken heerst of hen hoedt, dit zal zijn als een herder die zijn kudde weidt, het laat zien dat Christus als een tedere herder wel degelijk een ijzeren staf gebruikt om zijn kudde te hoeden en het laat zien dat er niets beangstigend is aan heersen met een ijzeren staf. Het is misschien in strijd met de gewoonte onder herders om een ijzeren staf te gebruiken om de schapen te controleren, te leiden en te helpen, maar het Woord zegt dat Christus dit zal doen.

De heer Welch geeft vervolgens voorbeelden van het woord ‘ijzer’ in het Oude Testament, in de hoop aan te tonen dat het iets vreselijks betekent en verband houdt met verschrikking. Dat lukt hem niet, want het woord ‘ijzer’ wordt altijd symbolisch gebruikt voor kracht, of het nu gaat om de kracht van toorn, de kracht van leiding, de kracht van bestuur of de kracht van trots.

¹⁵ De Statenvertaling heeft in Openbaring “hoeden.” De *Authorized Version* heeft echter: “And he shall rule them with a rod of iron” (En hij zal hen regeren met een ijzeren staf).

¹⁶ In de Nieuwe Vertaling 1951 van het NBG.

Wat betreft de regering met de ijzeren staf, trekt de heer Welch geen conclusies en doet hij geen uitspraken. Hij lijkt te suggereren dat het Millennium een tijd is van zulke grote goddeloosheid dat de regering van Christus haar tijd moet besteden aan het verpletteren van schedels met een ijzeren staf.

De heer Welch haalt drie voorbeelden aan van het Hebreeuwse werkwoord *RĀA* om aan te tonen dat het wel degelijk 'breken' betekent, maar het lijkt erop dat elk van de drieëntachtig gevallen waarin dit woord voorkomt (zoals vermeld in de *Englishman's Hebrew Concordance*) zorgvuldig moet worden bekeken voordat deze betekenis kan worden bepaald. Hij roept niet op tot een 'openhartige uiteenzetting' van de gevallen waarin dit woord voorkomt, zoals hij deed in het geval van het woord *קָאֵהָשׁ*. Hij moet weten dat Psalm 2:9 interpretatieproblemen oplevert die godvruchtige mensen al eeuwenlang voor raadsels stellen.

Het beeld dat men krijgt bij het lezen van de Statenvertaling is dat de Zoon de volken vraagt en ontvangt als zijn erfenis. En nadat Hij ze heeft ontvangen, reageert Hij door ze te verpletteren met een ijzeren scepter, door ze in stukken te slaan als een pottenbakkersvat. De zorgvuldige student voelt dat dit niet het ware beeld kan zijn en dat er iets mis kan zijn met de tekst, de vertaling of de interpretatie.

Als een vriend mij om mijn horloge zou vragen, omdat hij het dringend nodig heeft om de tijd te kunnen zien, zou ik het hem geven, op basis van onze vriendschap, zijn behoefte en het gebruik dat hij ervan zou maken. Maar als hij het zou willen stukslaan, zou ik weigeren vanwege de zinloosheid van dergelijke verspilling en vernieling.

Als de Zoon dus om de volken vraagt met het idee om ze met een ijzeren scepter te verpletteren, ze in stukken te slaan als een pottenbakkersvat, dan lijkt het verstandig dat de Vader zijn verzoek weigert.

Na veel studie ben ik van mening dat het hier om een tekstuele moeilijkheid gaat. Gezien het bewijs uit de Septuaginta, het Syrisch en de Vulgaat, in combinatie met het bewijs uit het Nieuwe Testament, waar deze tekst drie keer wordt geciteerd, lijkt het erop dat er hier een discrepantie in het manuscript zit en dat de tekst moet worden hersteld aan de hand van de Septuaginta. De discrepantie komt neer op slechts één Hebreeuwse letter. Het bewijs is te technisch om hier uiteen te zetten, maar ik ben bereid Young te volgen en het te lezen als "heersen", of de *Companion Bible* die zegt "heersen of regeren over hen", of beter nog, Rotherham die "hoeden" heeft. Met betrekking tot zijn gebruik van "hoeden" maakt Rotherham de opmerking: Zo zou het moeten zijn (met Septuaginta, Syrisch, Vulgaat) - Ginsburgs aantekeningen in zijn *Masoretico-Critical Edition of the Hebrew Bible*: "Heers als een herder-koning over hen" past beter bij de context van de scepter, ook al is die van ijzer. *Studies in the Psalms*, door Joseph Bryant Rotherham, pag.49.

Dit is niet "het aanvoeren van nieuwe elementen" zoals de heer Welch suggereert, maar een eerlijke kijk op alle feiten en problemen in deze kwestie. Wanneer God de volken aan Christus geeft als zijn erfenis, zal Hij niet reageren door ze te verpletteren met een ijzeren staf. Hij zal ze hoeden met een ijzeren scepter.

We sluiten deze bespreking af met laatste citaat uit het artikel van de heer Welch. Hij zegt:

We zijn ons ervan bewust dat veel van wat we in dit artikel hebben geschreven nogal verontrustend is, maar we vragen onze lezers slechts één ding. Hebben we rechtstreeks voortgebouwd op het geopenbaarde Woord van God? Hebben we onze eigen persoonlijke interpretaties toegevoegd? We willen graag gecorrigeerd worden als we onbewust het laatste hebben gedaan, maar we bieden geen excuses aan voor onze leer die in overeenstemming is met de Schrift. (pag.219)

Als directe reactie hierop wil ik, als een van de lezers van de heer Welch, waarschijnlijk de meest geïnteresseerde, zeggen dat ik niet geloof dat hij zich volledig heeft gebaseerd op het geopenbaarde Woord van God. Zijn opvattingen verontrusten mij, omdat ik geloof dat ze de regering die Christus tijdens zijn duizendjarige regering op aarde zal vestigen, ontoren en verkeerd voorstellen. Ze dringen de volken van die tijd een bedrieglijk karakter op dat ze moeten hebben als ze zich conformeren aan wat het Woord van God over hen zou hebben geprofeteerd. Ze maken zijn regering uiteindelijk niet beter dan de feilbare regeringen van mensen. Dit is een ernstige vergissing, en ik zou willen voorstellen dat als de heer Welch vrienden heeft die

in de positie zijn om hem wijs advies te geven, zij hem erop wijzen waar hij zich heeft vergist met betrekking tot het morele karakter van de mensheid onder de duizendjarige regering van Christus.

Ten slotte

Met deze recensie van het artikel van de heer Welch heb ik geen persoonlijke kritiek op hem bedoeld. Ik vertrouw erop dat mijn recensie op een hoog niveau van beleefdheid jegens hem is gebleven. Als iets in deze pagina's niet aan deze norm lijkt te voldoen, weet de lezer dat er veel moeite is gedaan om alles wat naar wrok of bitterheid zou kunnen smaken, te verwijderen. Bij het behandelen van controversiële kwesties houd ik graag de woorden van mijn voormalige leraar, Dr. James M. Gray, in gedachten:

Er zijn timide zielen die bang zijn voor controverses over geloofskwesties, maar hun timiditeit is soms lafheid. Controverses hebben altijd een grote en belangrijke plaats ingenomen in de verdediging van de waarheid, en dat zal altijd zo blijven, maar veel hangt af van de geest waarin ze worden gevoerd. Uit eigen ervaring kunnen we zeggen dat christelijke controverses en christelijke naastenliefde niet los van elkaar hoeven te staan. *Moody Monthly*, december 1929.